

Tiroli évszázadok

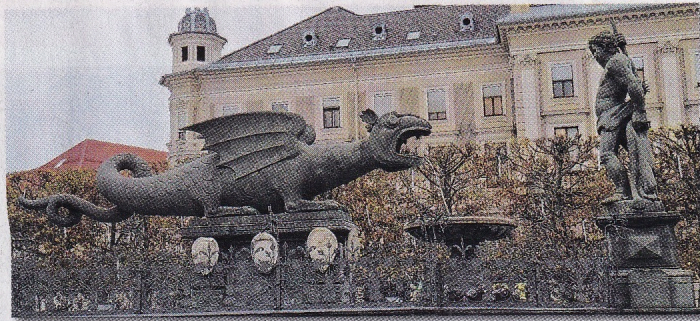
A legendák, a vallás és a természet kapcsolata

A tiroli emberek mélyen vallásosak voltak – és a természetet sosem tekintették csupán háttérnek, hanem a Teremtés élő részének. Évszázadokon át építettek hegyoldalakra kápolnákat, emeltek keresztet források mellé, és a természet jelenségeit beleszórták a legendáikba. Ezek a történetek – jelenések, látomások, csodák és szentekhez kötődő hagyományok – máig elevenen élnek a tájban.

Ausztria csodás régióiban ismerkedhetünk meg a helyiek hagyányaival, amelyekben nagy szerepet kap a természet tisztelete. Ez kitűnően látszik az életvitelükön, hiszen szinte sehol nem láthatunk személtést, imádnak hegyet mászni, túrázni és szeretik az állatokat. Még a nagyobb városokban is alig van némi hulladék, mindenhol nagyon ügyelnek a tisztaságra. Nem csupán egy tudatosabb társadalomról van szó, hanem a kollektív emlékezetéről, azokból az időkből, amikor még sárkányok és szentek jelentek meg az érintetlen természetben, amivel harmóniában éltek.

Sárkányok természetrajza

Számos gyönyörű szurdok található Ausztria szerte, ahová turistaútvonalakat építettek ki és népszerű helyekké váltak. Az egyik ilyen a Kufstein városához közeli Kundler Klamm, ami méltán a leglátogatottabbak között van. Bizarr sziklaalakzatok, zöld réteg és tomboló folyó jellemzi, ahol a legendák szerint annak idején egy sárkány élt, ami Kundl címerében látható. Annak idején a völgyet egy tó borította be, aminek misztikus hatása volt az itt élő emberek-

re. Olykor furcsa hangokat hallottak felőle, néha pedig bizarr ködfoszlányokat vettek észre a közelében. Tavasszal birkanyáját legeltették a területén és két pásztorfiút tündérek ragadtak el, akiket a tó mélyére vittek, ahol egy szörnyeteg élt. A fiúk elmondása alapján a szörnynek akkora szemei voltak, mint egy kocsikerék, tekintete tüzesnek látszott. Később egy háborútól terhelt időszakban a tó áradni kezdett és előbukkant belőle az óriási sárkány. Az állatokat felfalta, az emberek a hegyekbe menekültek. Híre ment a dolognak és megjelent egy bátor parasztfiú - aki más változatokban vadász vagy pásztor -, aki elhatározta, hogy megöli a szörnyeteget. Élet-halál küzdelmet folytattak egymással, a fiú a sárkány szívébe vágta a kardját, ami így halálos sebet kapott. A szörny dühében még elmenekült, átvágta a sziklás hegygerincet, így alakítva ki a szurdokot a völgyben. Végül a lény meg-

halt és a parasztfiú győzelmét a legendák tartották életben. Így van ez egy másik sárkánytörténettel is, ami Klagenfurt városához kötődik. A monda szerint a város helyén mocsár terült el, amiben egy hosszú és kígyószerű sárkány élt, akit Lindwurmnak hívtak. Folyamatosan elragadta az állatokat

ki. Amikor a sárkány megjelent, hogy elragadja a zsákmányát, egy váratlan pillanatban megtámadták a toronyból és sikerült legyőzni a fenevadat. Ezután a lápot lecsapolták és felhúzták Klagenfurt alapjait. Így a történet egyszerre magyarázza a táj átalakulását és a város eredetét. A város főterén ma is áll a sárkány kőszobra, amit egy gyapjas orrszarvú koponyája inspirált. Ez utóbbit a környéken találtak és az akkori emberek sárkánynak hitték. Említsük meg a Tatzelwurmot, amit Tirolon kívül Bajorországban és Svédországban is felelgettek. Általában kis sárkányként becézik, lévén, hogy szintén egy kígyó és hullószerű lényről van szó, de sokkal kisebb termetű. A tatzelwurmnak két vagy akár négy lába lehet és macskaszzerű pofája van. Érdekes, hogy az 1600-as évektől egészen az 1900-as évekig valódi állatnak hitték, mert a hegyászok többször találkoztak vele. Utoljára az 1930-as években

és az embereket, így senki nem merészkedett a mocsár közelébe. Ám egy idő után a helyiek megelégtették a dolgot és egy óriási tornyot készítettek, aminek tövébe egy bikát kötöttek

látták hegyi pásztorok. Egyetlen fénykép forog róla közkézen, ami inkább tűnik hamisítványnak, mint valódinak. Egyesek szerint az állat ekkora már kihalt, mert a háziállat-

állomány megtizedeléséért okolták így irtották őket, míg mások úgy vélik, hogy inkább csak visszahúzódtak a hasadékokba és ritkán lehet őket észrevenni.

Szűz Mária a hegyekben

A tiroliak annak idején pogányok voltak, mígnem lassan itt is terjeszkedni kezdett a kereszténység. Szinte nincs egyetlen domb vagy hegység sem, ahol ne találjunk valamilyen templomot a természet lágy ölén.

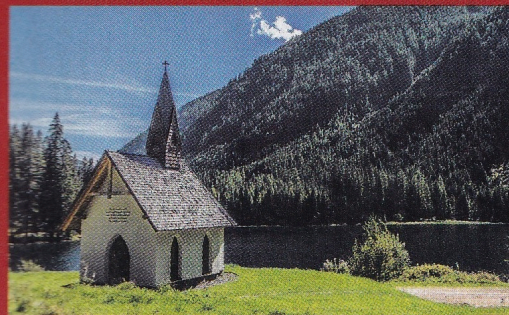
A szakrális építészettel nemcsak a völgyekben megbúvó falvakban találkozhatunk, hanem akár 2500 méter magasságban a hegyek tetején. Az utakat szinte mindenféle képesfák és Mária-emlékművek díszítik. Ennek a mai napig mélyen vallásos lelkületű népnek is megjelent a Szűz-Mária, akinek kegyhelyei az egész világon megtalálhatók.

Az egyik legszebb búcsújáróhely Maria Larsch, amit a mai Terfens község területén, Inn-völgyben fedezhetünk fel. Egy enyhén meredek ösvényen kifelé, a patak csobogását hallgatva találhatjuk meg az erdőben a lilás-sárgás színű templomot, amit a csodálatos események hatására építettek. A történet szerint 1665-ben Magdalena Bogner, az egyik helyi tanya gazdája erős készletést érzett arra, hogy egy vörösfenyő előtt imádkozzon. A helybéli paptól egy Mária-képet ábrázoló festményt kapott ajándékba, amit a nő kihelyezett a fenyőre. 1674-ben többek adakozása eredményeként egy fakápolnát építettek a fa mellé, amit fogadalmi táblák borítottak.

1718. március 25-én egy Maria Jennewein nevű leány ebben a templomban imádkozott és meggyógyult a némaságából. Ekkor kezdték kibővíteni a kápolnát és a mellette lévő forrás vizét gyógyhatásának vélték. A vízhez és a kápolnához kötődő gyógyulások híre elterjedt az

Káponkák varázsa

Tirol mélyen vallásos népe nem csak templomokat húzott fel mindenfelé, de rengeteg helyen kisebb káponkával (kapelle) is találkozunk. Az autóutak szélén, mezőkön, erdőkben és a hegyekben is megtalálhatjuk ezeket. Az apró szakrális épületekben általában két-három ember fér el. A legtöbb kis káponkát egy elhunyt emlékére, a hely tiszteletére vagy egy történelmi esemény okán húzták fel. Mind-egyiket szép festményekkel és virágokkal díszítenek, ahol imádkozhatunk. Az országban

több ezer ilyen hely van és a Marterl nevű alkalmazáson keresztül rákereshetünk azon a térképen, ami a turisták tájékozódását segíti.

egész Inn-völgyben, így rengetegen felkeresték. Az épület gyönyörű Mária-jelenés festmény díszíti és mellette a forrás fölé épített kút látható. Egy másik méltán híres kegyhely 1234 méterrel a tengerszint felett fekszik egy hegyen, ami Iglis városa mellett található. A Heilingwasser, azaz Szenteltvíznek nevezett zarándokhely története 1606-ra nyúlik vissza, amikor két földműves fiúnak megjelent a Szűzanya és egy forrásra mutatott. Arra kérte őket, hogy szóljanak a wilteni apátság kanonokjának, hogy egy templomot kell építeni oda, ami majd megsegíti az embereket. A fiúk nem merték továbbadni a kérést, de 1651-ben ugyanennél a forrásnál meggyógyult egy süketnéma gyerek és ekkor a brixeni püspök fakápolnát épített a helyszínen. Tíz évvel később a fakápolnát felváltotta a téglalapítású templom, amibe egy gyönyörű Mária-ábrázolást helyeztek el. Az épület külső részén megláthatjuk és

elolvashatjuk a jelenés eseményeit, míg a belső falakon hálaadó festményeket és csodatevő képeket tekinthetünk meg. A harmadik kegyhely neve Maria Brettfall. Zillertall egyik hegyén található 700 méter magasan, és a népszerű kegyhely temploma egykoron remetelak volt. 1536-ban már létezett, de csak az 1600-as évektől számoltak be gyógyulásokról. Ugyanis a templomban található egy csodálatos, csillagos hátterű Mária-szobor, aminek a hívek rendszeresen megköszönik imáik meghallgatását. A csodás gyógyulásokat és eseményeket szintén hálaképek örökítették meg. Szinte érezni a hely kellemes energiáit!

Csontváz a templomban

Tirol egyik legnagyobb szentje Notburga (1265-1313), akinek Eben am Achenseeben hoztak létre egy múzeumot. Notburga egy parasztasszony volt, aki a helyi grófnak dol-

gozott és a megmaradt élelmiszert a szegényeknek adta. Azonban ezért a felettesei megrótták és megparancsolták neki, hogy az ételt inkább a disznók elé vesse. Notburga a saját élelmét tette félre, hogy kapjanak belőle a rászorulóknak. Több csoda kötődik a nevéhez, mint például, hogy sarlója a levegőben lebegett. Csak évszázadokkal a halála után avatták a szegények és parasztok védőszentjévé. A nő csontvázát a múzeum melletti

templomban lehet megtekinteni a főoltár felett, ami szörnyen bizarr látványt nyújt. A múzeum kiállítása bemutatja a történelmi dokumentumokat, hálaképeket, ikonográfiát és számos egyéb érdekességet a szent életével kapcsolatban. Tirol tehát gazdag legendáriummal, egyedi történetekkel; varázslatos lényekkel rendelkezik, ami méltán lenyűgözővé teszi amúgy is csodálatos tájait.

MISKOLCI LÁSZLÓ